

Asia: VN/33734/2023

Valtion asuntorahaston lakkauttaminen ja valtion tukeman asuntotuotannon takausmaksut

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Etelä-Savon hyvinvointialue

Lausunto

Etelä-Savon hyvinvointialueen lausunto valtion asuntorahaston lakkauttamisesta ja valtion tukeman asuntotuotannon takausmaksuista

Etelä-Savon hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä koskien valtion asuntorahaston lakkauttamista ja valtion tukeman asuntotuotannon takausmaksuja.

Etelä-Savon hyvinvointialue toteaa, että mikäli valtion asuntorahasto lakkautetaan, vastaavat varat tulee jatkossakin suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti kohdentaa asumisen tukemiseen siten, että kohtuuhintaista vuokra-asumista on tarjolla kaikille erityisryhmille.

Suomessa pitkäaikaisasunnottomuus on muita Euroopan maita vähäisempi ongelma johtuen mm. riittävästä, valtion tukemasta kohtuuhintaista asuntotarjonnasta. Toteutuneet toimeentulotuen asumismenoja koskevat leikkaukset ovat vaikuttaneet ihmisten arkeen ja asumiseen. Muutokset kohdentuvat erityisesti pienituloisiin henkilöihin ja on riski, että sosiaaliturvamenot kasvavat toisaalla, kun kohtuuhintainen asuminen ei toteudu.

Valtion asuntorahastosta maksettu erityisryhmien investointiavustus on mahdollistanut kohtuuhintaisen vuokran esimerkiksi ikäihmisten ympärivuorokautisen asumisen yksiköissä. Investointituen vähäisyys voi vaikuttaa hyvinvointialueen kykyyn investoida erityisryhmien asumiseen ja tuottaa kohtuuhintaista asumista. Esityksessä todetaan, että erityisryhmien investointiavustuksiin budjetoidulla 15 miljoonalla eurolla turvataan vammaisten asumiseen

liittyvien investointikohteiden avustukset. Tämän perusteella on varmistettava, riittääkö nykyinen investointiavustuksen taso eri hyvinvointialueiden tarpeeseen. Erityisryhmien asumisyksiköiden rakentaminen ja peruskorjaaminen edellyttää lainanottovaltuutta ja investointiavustuksen puuttuminen lisää tarvetta lainanottovaltuuteen.

Sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee erityisryhmien asiakasmaksujen enimmäismäärät. Etelä-Savon hyvinvointialue näkee tärkeänä, että ympärivuorokautisen palveluasumisen vuokrataso pysyy edelleen kohtuullisena. Ilman investointitukea ympärivuorokautisen asumisen asuntojen vuokrat voivat ylittää kohtuuhintaisuuden rajan.

Etelä-Savon hyvinvointialue pitää välttämättömänä, että tulevina vuosina valtion talousarviossa osoitetaan riittävästi varoja kaikkien erityisryhmien asumisen tukemiseksi. Ilman riittäviä investointeja vaarana on, ettei erityisryhmien asuntotuotanto kykene vastaamaan tulevaisuuden tai edes nykyhetken haasteisiin. Hyvinvointialueiden investointiohjelmat ulottuvat pitkälle tulevaisuuden tarpeisiin.

Etelä-Savon hyvinvointialueen näkemyksen mukaan takausmaksua tulee harkita ja sitä ei tulisi periä hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevista asumispalveluhankkeista. Takausmaksuvapautus voitaisiin kohdistaa näihin erityisryhmien asumisen hankkeisiin.

Yhteenveto

Epävarma ja lyhytjänteinen rahoitusympäristö voi vaikeuttaa erityisryhmille soveltuvien asuntohankkeiden suunnittelua ja käynnistämistä sekä kohtuuhintaista asumista. Tällä muutoksella voi olla vaikutuksia hyvinvointialueiden palveluverkkosuunnitelmaan keventää palvelurakennetta. Myös pitkäaikaisasunnottomuus ja sosiaaliset ongelmat voi yleistyä, jos kohtuuhintaista vuokra-asumista ei ole tarjolla.

Hyvinvointialueiden järjestämisvastuulla olevat erityisryhmien asumisyksiköt tulisi vapauttaa takausmaksuista riippumatta investointiavustuksen myöntämisestä.

Valtion asuntorahasto on perustettu mahdollistamaan kohtuuhintainen asuminen vammaisille, ikäihmisille, asunnottomille ja opiskelijoille ja se on lisännyt ennakoitavuutta erityisryhmien asumisen rakennushakkeissa. Tämä tulee jatkossakin turvata.

Etelä-Savon hyvinvointialue pitää tärkeänä, että ympäristöministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö toimivat yhtenä kokonaisuutena ja muutosten vaikutusten arvioinnit toteutetaan yhteistyössä eri ministeriöiden kesken ja kuullaan hyvinvointialueiden tarvetta pitkälle tulevaisuutta katsoen.

Saara Tavi

Etelä-Savon hyvinvointialue, sosiaalipalvelujen toimialajohtaja